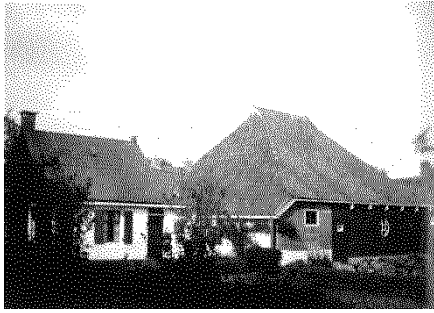

De slagers

Een zeer bekende slagersfamilie in Reduzum is wel de familie **Schaap**. De eerste slager die ik vind is **Hoite Herres Schaap**, geboren in 1788 in Terherne, in 1812 getrouwd met Romkje Sjoerds Hoekstra.

Zij krijgen 7 zonen (van wie er één na 15 weken overleed). Zij bezitten de huizen die stonden naast het huidige Buorren 15 en die in 1971 zijn gesloopt. Op een deel van de grond bouwen Henk en Anja Bijl later hun huis (Buorren 13).

Hoite overlijdt in 1865.

Buorren 15 toen het nog compleet was

Twee van hun zonen, **Evert Hoites** en **Minne Hoites** worden, na eerst boerenarbeider te zijn geweest, later ook slager. Minne, geboren in 1826, trouwt eerst met Anke Wopkes de Boer en koopt van zijn schoonvader het huidige Haedstrjitte 26, waar nu Fetze en Geertje Tigchelaar wonen.

Anke overlijdt al op 32-jarige leeftijd. Minne hertrouwt met Jeltje Baukes van der Wind, dienstmeid te Roordahuizum. Minne overlijdt in 1883, 57 jaar oud.

Over Evert is het meest bekend, omdat één van de nazaten in 1992 een uitgebreid verhaal over zijn familie heeft geschreven, dat te lezen is in ons Dorpsarchief en waaruit ik zal citeren.

Evert Hoites is in 1823 geboren en in 1851 getrouwd met Ids Sybes Lootsma uit Idaerd. Hij is van beroep koemelker, handelt in voornamelijk kalveren en schapen en is daarnaast ook slager.

In hetzelfde jaar 1851 verkoopt zijn vader aan hem voor f 1000,- "*Een huizinge met buithuis, schuur, tuin en appelhof staande en gelegen achter de buurt te Roordahuizum*". Dit huis is gebouwd in de tuin van het huis van zijn vader, het huidige Buorren 15.

Bij zijn boerderijtje aan de Buorren was weinig grond, dus moest hij met veel moeite gras bijkopen om aan voldoende wintervoer te komen.

S. Schaap & Zoon - Roordahuizum
RUND- EN VARKENSLAGERIJ
Friesch droog spek en droge worst. Prima rookvleesch mach. gesneden

ROORDAHUIZUM, _____ 19_____
NOTA voor _____
van S. SCHAAP & ZN.

Een bron van neveninkomsten voor Evert is de schaatssport. Op tal van deelnemerslijsten voor kortebaanwedstrijden tussen 1845 en 1855 komt zijn naam voor. Zo vermeldt de Leeuwarder Courant dat Evert H. Schaap op 4 januari 1849 te Dokkum de eerste prijs, groot f 130,-, behaalde.

Evert en Ids krijgen 3 kinderen, Hoite, Tite en Sijbe.

Op 42-jarige leeftijd overlijdt Evert plotseling en laat zijn vrouw Ids in zorgelijke omstandigheden achter. (Twee jaar later hertrouwt Ids met Sytze Sybrens Nijdam.)

Zoon **Sijbe Everts Schaap**, geboren in 1860, dient aanvankelijk bij verschillende boeren in de omgeving en verricht daar ook huisslachten. In 1885 trouwt hij met IJbeltje Bouwes en gaat wonen in wat nu Haedstrjitte 10 is (vroeger de winkel van Gercama).

Iedere boer had in die tijd wel een paar varkens die voor eigen gebruik werden geslacht. En soms ook wel eens een kalf of schaap. Wat vlees betreft waren de boeren meestal wel zelfvoorzienend.

De behoefte aan vlees was bij de overige dorpsbewoners beperkt als gevolg van de geringe koopkracht. Enige bijverdienste is dus wel noodzakelijk. Zoals ik al bij de Melkboeren vermeldde trekt Sijbe dagelijks met een melkkar door het dorp.

Rond 1912 wordt de slachterij afgekeurd. Op grond van de Hervormde Kerk had Oebele van Gorkum in 1861 een huis gebouwd waar hij zijn beroep van kuiper uitoefende. Met de komst van de Melkfabriek werd de kuiperij verplaatst naar het eerste huis van Eigen Haard. In 1912 verkoopt van Gorkum Haven 12 aan Piebe Postma uit Raerd, die het weer verhuurt aan Sybe Schaap.

Achter zijn huis wordt later een nieuwe slachterij gebouwd.

Uit het verhaal van de familie Schaap krijg ik de indruk dat het nog al sappelen was om de eindjes aan elkaar te knopen. Het was ook steeds een probleem om aan het nodige voer te komen voor de bij hen gestalde koeien, want zij hadden bij hun huis nauwelijks land.

Maar als ik dan het volgende verhaal in de Leeuwarder Courant van 1903 lees, dan blijkt er toch ook sprake te zijn van een fikse handel in vee.

Men schrijft ons uit Harlingen, d.d. 17 oct.

*Met het alhier thuis behorende stoomschip Alide is hedenmorgen om 9 uur naaar Riga vertrokken eene kostbare lading vee, ten getale van 140 stuks bestaande uit 15 melkkoeien, eenige stieren en voor het overige kalveren. Evenals de vorige keer wordt het vee verzonden door de heer **Schaap**, veehandelaar te Roordahuizum.*

Sijbe en IJbeltje krijgen 4 kinderen: Feikje, Itte, Evert en Jan. **Evert** gaat eerst voor onderwijzer studeren, maar heeft daar al gauw geen zin meer in en komt bij zijn vader in de zaak. Wanneer in 1925 een einde komt aan de melkventerij en zoon Jan de enige is die een eigen inkomen heeft, is er te weinig opbrengst uit de slagerij.

Evert moet dus voor zichzelf een oplossing vinden. Hij koopt Haedstrjitte 16 van Sake van der Veer. Dit pand had de mogelijkheid om 9 koeien te stallen. Even later wordt er achter het café nog een stalling voor 5 koeien gebouwd. Evert levert melk aan de melkfabriek, maar er wordt ook melk uitgevent aan particulieren. Dit wordt voornamelijk gedaan door zijn zuster Feikje.

De koeien zijn soms erg onrustig en breken dan uit de stal, lopen de Terp over en doen zich te goed aan de volkstuintjes achter de Master Gorterstrjitte. Evert moet dan de geleden schade wel vergoeden.

In de oorlog komt er een einde aan de melkventerij door de uitvaardiging van het pasteurisatiebesluit. Ook de verkoop van vlees loopt in de oorlog door de vleesdistributie sterk terug en er komt ook een einde aan de huisslachtingen.

Van 1940 tot 1945 is Evert hoofd van de vleesdistributie in de gemeenten Idaarderadeel en Rauwerderhem. Volgens de Kamer van Koophandel heeft hij in 1943 de slagerij van zijn vader overgenomen. Evert staat dan ingeschreven als runder-, varkens- en lamsslagerij.

LC 1947

Ongeval

Roordahuizum, 4 sept. *De heer E. Schaap raakte vanmorgen met zijn hand in het mes van de maaimachine. Het liep nogal goed af. Zijn arbeider G. Hilarides kwam er minder goed af. Bij het opstapelen van pakken stro in de schuur, schoot zijn haak uit. Hij viel achterover naar beneden. Met een gat in zijn hoofd en een gekneusde schouder werd hij ogenomen.*

De aandacht wordt echter steeds meer gericht op de boerderij. Er worden meer dieren aangekocht. Klaas Terpstra komt in vaste dienst. De stalling van Hoekema (Haedstr.12) komt vrij.

Maar Evert werd ook ouder en besloot in 1965 het wat rustiger aan te doen. Geleidelijk aan werd zijn bedrijf opgeheven.

In 1972 wordt Evert Schaap door een auto geschept en is op slag dood. Zij vrouw IJbeltje overleeft hem nog 15 jaar.

Zoals ik al vermeldde koopt Evert Schaap in 1925 Haedstrjitte 16 van **Sake Dirks van der Veer**.

Sake wordt in 1883 geboren in Roordahuizum. Hij is eerst boerenknecht in Deersum. In 1908 wordt hij samen met zijn vrouw **Joukje Jellema** ingeschreven in Roordahuizum.

Hij heeft dan Haedstrjitte 16 gekocht en is slager . Het is wat onduidelijk of Sake slager was of alleen noodslachter. Het is een erg stille man die moeilijk contact maakt met zijn klanten.

Financiëel heeft hij het ook niet ruim. Hij leent 2 keer een flinke som geld (f 1200,- en f 5000,-) met zijn huis als onderpand. Wanneer hij Haedstrjitte 16 in 1925 heeft verkocht aan Evert Schaap verhuist hij naar Trije Romers 2.

Veehandelaar (76) dood na botsing bij Wijtgaard

LEEUWARDEN — Vanmorgen om twintig over tien is de 76-jarige veehandelaar E. Schaap uit Roordahuizum bij een aanrijding zodanig gewond geraakt, dat hij vrijwel op slag overleed. De heer Schaap fietste over het fietspad naast de Brédyk. Toen hij linksaf de Marwertsterdyk onder Wijtgaard wilde inslaan, zag hij de auto van de 75-jarige G. K. uit Apeldoorn niet. Hij reed vlak voor de wagen langs en werd geraakt. Per ambulance werd de heer Schaap nog naar Triotel overgebracht, maar hulp mocht niet meer baten. De automobilist K. kreeg lichte verwondingen in zijn gezicht, veroorzaakt door glassplinters. De voorzijde van de auto werd beschadigd, die fiets werd vernield.

En dan de slagersfamilie **Sixma**, net als de familie Schaaap, al ruim een eeuw, en nog steeds, slagers.

Thomas Sixma, geboren in 1865 in Reduzum, is de eerste slager en koopman. Hij trouwt met **Pietertje de Haan** die in Friens is geboren. Zij gaan samen op de Bile wonen, waar ook de foto hiernaast, waarop Thomas een schaap scheert, is genomen.

Thomas en Pietertje krijgen 4 kinderen waarvan de jongste **Sipke Sixma** slager wordt. Hij trouwt in 1926 met **Sytske Bosma** en gaat wonen op Haedstrjitte 39 in Reduzum.

Sipke slacht daar samen met Duhoux uit Wirdum elke week

Attentie!

Voor de
**PAASCH-
DAGEN**

wordt door ondergetekenden een monster **JONGE KOE** (3 jaar oud) geslacht, met het abnormale gewicht van 1000 pond. Dit monsterdier is geweid en gemest door den heer Jelle Jorna te Roordahuizum. Hanet a.s. Maandagavond ter bezichtiging bij eerst ondergetekende. Belooft aanbav. tond

S. SIXMA, Roordahuizum.
IJ. DUHOUX, Wirdum.

een koe, waarvan zij dan ieder de helft nemen.

Toen de slagers niet meer thuis mochten slachten werd de slachtplaats in Wergea door meerdere slagers gebruikt.

De jongste van de drie kinderen van Sip en Sijske,

Reinder Sixma neemt in 1966 samen met zijn vrouw **Lippie** de slagerij over.

Sipke overlijdt pas op 89 jarige leeftijd.

LINEPRAAT 1960

Elke woensdag
gehaktdag f1,75 pp

Donderdag
speciale karbonade
f 1,85 pp.

1926

1983

Slagerij Sixma

Haedstrjitte 39, Roordahuizum

Tijdens de kermis a.s. vrijdag en zaterdagmorgen

tentoonstelling van onze koeien

Wie raadt het levend gewicht van één van deze koeien?

Prijzen 5 rollades.

Met de Merke is het feest bij de slagerij, want dan mogen we het gewicht van de koeien raden onder het genot van een gratis borreltje.

Maar het was niet altijd feest met de koeien. Een keer is een koe dwars door de winkelruit gesprongen en het hele dorp door gerend. Pas ergens in de Bangmastrjitte kon hij worden doodgeschoten door een politieagent.

Het gebeurde ook eens dat ik zag dat Reinder mijn fiets pakte, die voor het huis stond, en er in grote haast mee wegreed. Het bleek dat de stier, die hij uit zijn land aan de Aytawai had gehaald amok maakte. Reinder had hem aan het hek van de kerk gebonden en racete op mijn fiets naar huis om een pistool te halen om de stier om te leggen.

In 1976 nemen Reinder en Lippie de winkel van mevrouw de Jager aan de overkant over.

Lippie is nu met pensioen, maar Reinder runt samen met zijn zoon **Sipke** de slagerij. Al wordt er nu niet meer zelf geslacht.

Al sneuwend in het archief van de Leeuwarder Courant kwam ik in de krant van 28 augustus 1889 een leuk stukje tegen in de rubriek RECHTSZAKEN:

"S.H.S., 55 jaren, koopman, geboren te Leeuwarden, wonende te Roordahuizum, heeft,

volgens klacht van den koopman J.A.Rauwerda aldaar, den 9 juli in de herberg van Bangma 's avonds tusschen 9 en 10 uur tegen hem gezegd "dou bist een dief".

Hiervoor terecht staande, beweert bekl. gezegd te hebben "dou bist een deugniet".

De Subst.-Off.v.Justitie acht na het hooren der getuigen, zo à charge als à décharge, het ten laste gelegde bewezen en vordert de veroordeling van beklaagde tot f 25 boete, bij niet betaling te vervangen door 7 dagen hechtenis.

De Rechtbank heeft beklaagde veroordeeld tot f 10 boete, bij niet betaling te vervangen door 5 dagen hechtenis."

En wat blijkt nu bij nader onderzoek? **Jan Annes Rauwerda** is van ongeveer 1872 tot 1890 **slager** geweest. Hij handelde denk ik ook in vee, want hij noemt zich soms ook koopman.

En zijn vader **Anne Melles Rauwerda** was ook slager.

Jan Annes Rauwerda was voor hij slager werd veerschipper. Hij is eerst getrouwd geweest met Pietje Tjerks Bottinga en, toen die overleden was, met de 11 jaar jongere Pietje Jilderts de Vries. Bij beide echtgenotes kreeg hij 4 kinderen.

VERMIST 2 VARKENS, op Vrijdag 28 Mei jl., op de Markt te Leeuwarden, des namiddags tusschen 2 tot 3 uur. Die hier aanwijzing van kan doen aan **A. M. RAUWERDA** te Roordahuizum, zal voor zijne moeite beloond worden.

En nu het laatste deel van onze dagelijkse maaltijd: